

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค จำนวน 160 คน ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดลำปาง ระหว่างเดือนมกราคม ถึงมีนาคม 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและความรู้ เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาหาความตรงตามเนื้อหา โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า ความตรงกันเท่ากับ 0.93 และหาความเชื่อถือได้ โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson ได้ค่า ความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.7012 2) แบบสังเกตและสอบถาม เพื่อประเมินการบริหารจัดการ วัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ผู้ศึกษานำข้อมูลมา วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window 10.0

1. สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัด ลำปาง มีจำนวนทั้งสิ้น 160 คน เป็นเพศชายและหญิงเท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 42.5) การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.0) ส่วนใหญ่ ทำงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชนและพยาบาล (ร้อยละ 53.8 และ 25.0) เจ้าหน้าที่ มีระยะเวลาที่รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค 1-5 ปี (ร้อยละ 53.8)

1.2 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ของสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดลำปางมีความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการบริหารจัดการวัคซีนและระบบ ลูกโซ่ความเย็น อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เท่ากับ 30.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.24 และมีคะแนนเฉลี่ยของการบริหารจัดการวัคซีน และระบบลูกโซ่ความเย็น เท่ากับ 93.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.03

1.3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ได้รับการนิเทศงานเกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นแตกต่างจากผู้ที่ไม่เคยได้รับการนิเทศงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.4 ความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.366 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะบางเรื่อง ที่ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการวัคซีนระบบลูกโซ่ความเย็น ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ควรสนับสนุนอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบลูกโซ่ความเย็น เมื่อพบว่าขาดแคลนหรือมีการชำรุด เช่น ไอซ์แพค ควรมีการจัดหาเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนให้สถานบริการที่ยังขาดและจัดหาทดแทนในกรณีที่ชำรุด

2.2 ควรเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของการวางแผนดูแลรักษาอุปกรณ์ รวมถึงการสำรวจอุปกรณ์ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

2.3 ควรเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เห็นความสำคัญของการบันทึกรายงานที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตารางบันทึกอุณหภูมิผู้เย็น เพื่อควบคุมอุณหภูมิผู้เย็นให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ช่วยป้องกันไม่ให้วัคซีนเสียคุณภาพ และตารางแสดงรายการ ชนิด จำนวน วันที่ผลิต และวันหมดอายุของวัคซีน เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการสูญเสีย และป้องกันการนำวัคซีนที่หมดอายุไปใช้

2.4 ควรจัดทำตารางบันทึกแสดงชนิด จำนวน วันที่ผลิต และวันหมดอายุของวัคซีนที่ง่ายและสะดวกต่อการบันทึก เพื่อให้สถานบริการทุกแห่งมีการบันทึกเป็นรูปแบบเดียวกัน

2.5 ควรมีการจัดอบรมแก่ผู้รับผิดชอบงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ทั้งในเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานใหม่ และ เป็นการฟื้นฟูความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม อันจะทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.6 ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยอาจปรับวิธีการนิเทศงานตามความเหมาะสม เช่น การใช้โทรศัพท์ หรือระบบ online เพื่อให้ระบบลูกโซ่ความเย็นมีประสิทธิภาพ และหากพบปัญหาจะสามารถแก้ไขได้อย่างทันที่

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารoundต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยอื่น เช่น รายได้ อัตราค่าลงในหน่วยงาน ภาระความรับผิดชอบอื่นนอกเหนือจากงาน แรงจูงใจ ฯลฯ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามเกณฑ์ประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นด้วย

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ต้นทุน และความคุ้มค่าของวัคซีน ที่มีขนาดบรรจุน้อย ใกล้เคียงขนาดบรรจุมากได้ส ว่าแตกต่างกันอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้าง ที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของวัคซีนทั้งสองชนิด

3.3 ควรมีการศึกษาวัคซีน จากการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ในพื้นที่ที่ต่างกัน เพื่อทราบประสิทธิผล และเป็นการประกันคุณภาพการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น

3.4 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงคุณภาพของการปฏิบัติงาน และสาเหตุของการไม่สามารถบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นได้อย่างถูกต้องครบถ้วน เพื่อเป็นข้อมูลนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง สำหรับการวางแผนแก้ไขปัญหา และสนับสนุนการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง ให้มีประสิทธิภาพต่อไป